

Arjen tietoyhteiskunnan tunnistusryhmä

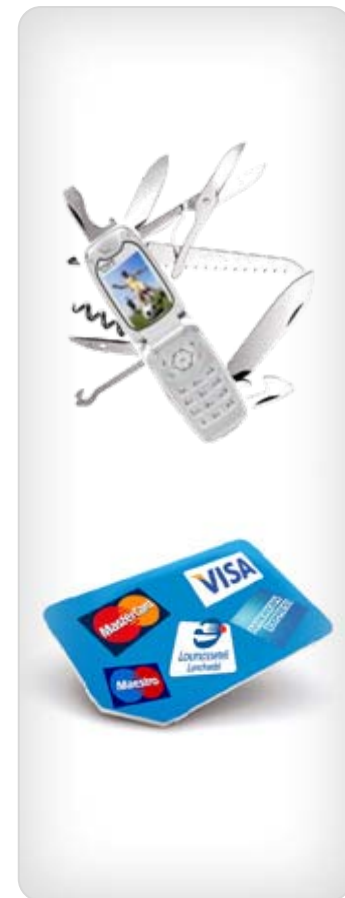
Aimo Maanavilja
Research Fellow
Elisa Oyj

Esityksen sisältö

- Tausta
- Tunnistamisen kehittämisryhmä ja sen toiminta tähän mennessä
- Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista
- Jatko mm. sähköisen tunnistamisen ja identiteetin hallinnan kansallinen toimintamalli

Vahvan sähköinen tunnistamisen tarve

- Sähköisten palveluiden kehitys ollut hitaampaa kuin vuosituhannen vaihteessa arvioitiin
- Jatkossa sähköisten palveluiden määrä ja kirjo kasvaa
 - Mitä kehittyneempi palvelu, sitä suurempi todennäköisyys tunnistustarpeelle
 - sähköinen asiointi edellyttää osapuolten välistä luottamusta

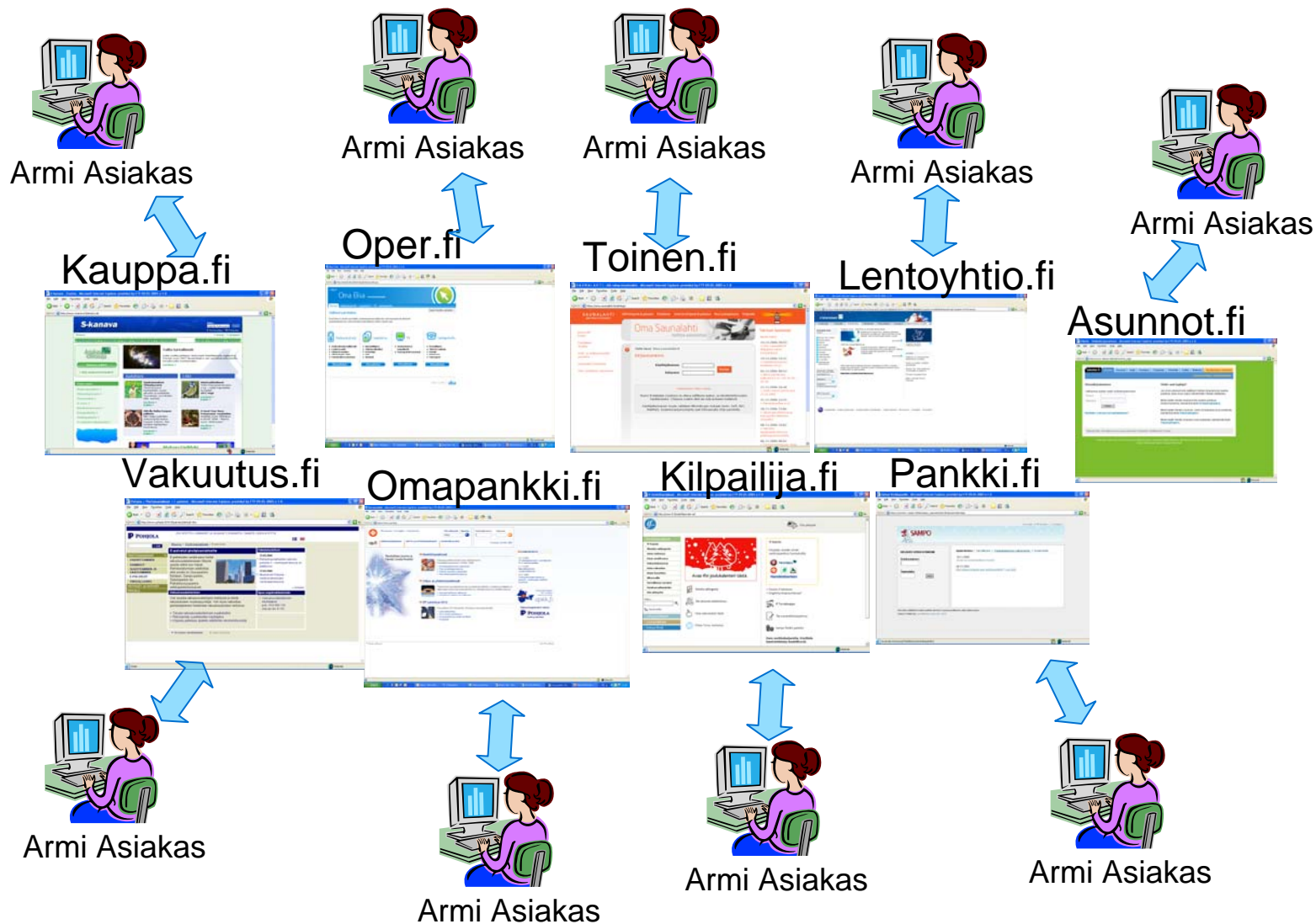
Vahvan sähköisen tunnistamisen nykytila

- Väestörekisterikeskuksen kansalaisvarmenteet
 - ⇒ Laskettu liikkeelle n. 200 000
- Pankkien pankkitunnukset
 - ⇒ Laskettu liikkeelle yli 4 miljoonaa

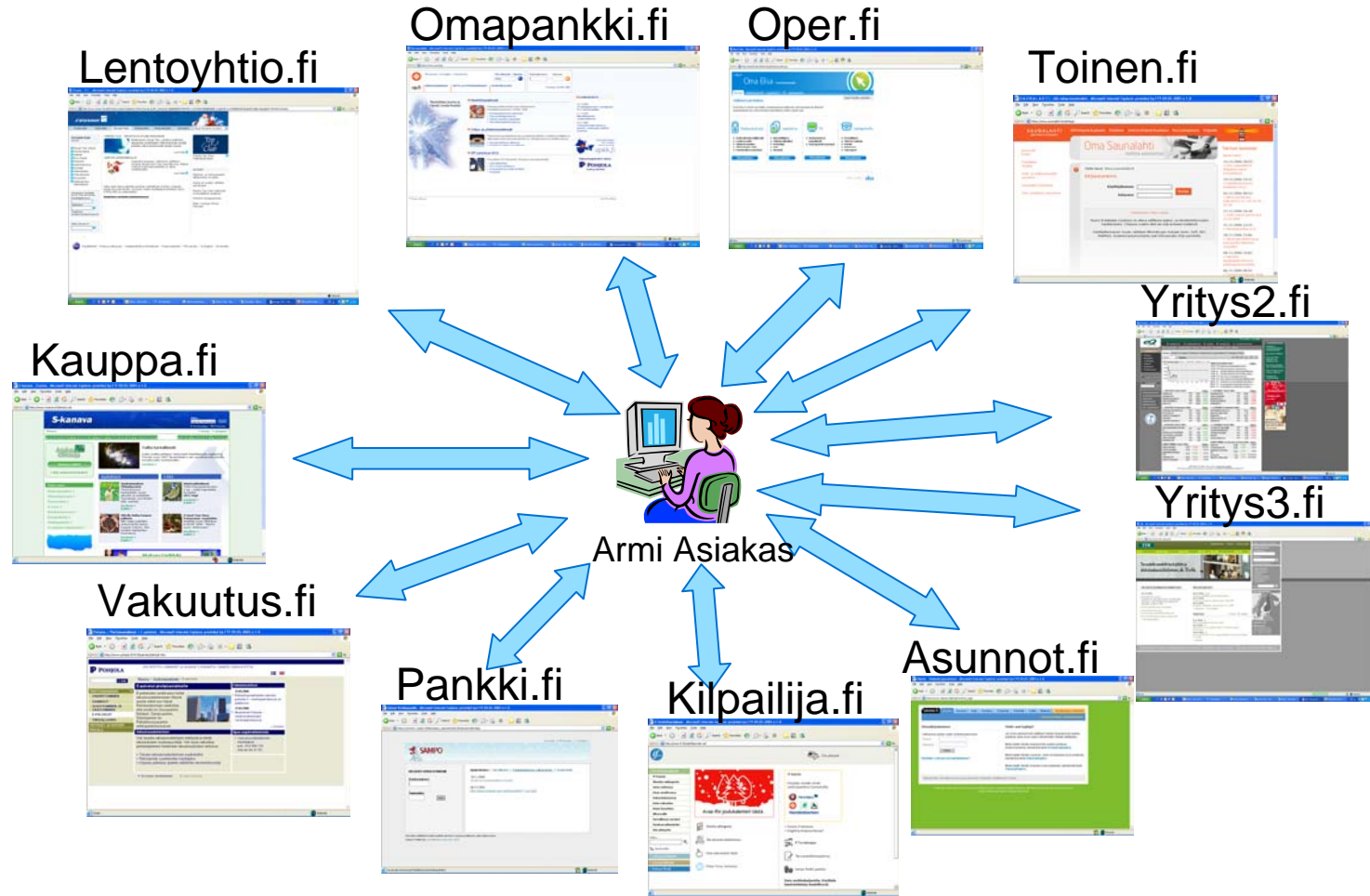
Noin 99 % tunnistustapahtumista tehdään pankkitunnisteilla

Nykytila: Palvelukeskeinen tunnistus & käyttäjähallinta

Tavoitetilä: Käyttäjäkeskeinen tunnistus & käyttäjähallinta – asiakkaalle yksi sähköinen identiteetti

Käyttäjäkeskeinen tunnistuspalvelu

Yksi käyttäjä, erilaista identiteettitietoa

- Nimi
- Ikä
- Sukupuoli
- Puhelinnumero, email
- Osoite

Useita tunnistamisvälineitä

- Pankkitunnukset (TUPAS)
- Mobiiliasiointivarmenne (ETSI)
- Käyttäjätunnus/salasana

Useita rooleja

- Kansalainen
- Matkustaja
- Työntekijä, tehtävä
- Asiakas

Suomessa henkilön yksilöivä tieto

- Henkilötunnus, HETU
- Sähköinen asiointitunnus, SATU

Useita palveluntuottajia (SP)

- Viranomaispalvelut
- Pankkipalvelut
- Verkkokauppa
- Yhteisöpalvelut
- Rahapelit

Muita palveluntuottajia (SP)

Federointi

Standardeja

- SAML
- OpenID

Sopimussuhde

Sopimussuhde

Sopimussuhde

Sosiaaliset verkostot

Arjen rutiinit

Joukkoliikenne-
liputus

Langaton
lähiasiointi
NFC

Kanta-asiakaskortit

Matka-
kortti

Pääsy-
liput

Maksu-
kortti

Terveys-
kortti

tunnistaminen ja
Identiteetin
hallinta

sähköinen
asiantti

Julkishallinto
Terveys, Opetus

Yhteisiä tavoitteita julkiselle sektorille

Yhteinen tavoite sähköisille palveluille

Hallituksen kannanotto 6.3.2009:

- kansalaisten ja yritysten sähköinen asiointi on mahdollista vuoteen 2013 mennessä kattaa kaikki keskeiset palvelut
- verkoneuvotteluilla ja etäpalvelujen käyttöä edistetään (20% kotimaan matkoista)
- Hallitus antanut esityksen vahvan sähköisen tunnistamisen lainsäädännöstä, joka edistää tunnistamispalveluiden markkinoiden kehittymistä ja luo perustaa mobiilitunnistamisen käyttöönotolle 2010.

Vanhasen II hallituksen tietoyhteiskuntakehitys

Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta
pj. Suvi Lindén

Sähköisen
tunnistamisen
kehittämisryhmä
pj Bo Harald

Tietoturva
pj Juhapekka
Ristola LVM

Viestinnän
Elinkeinopolitiikka
pj Liisa Ero LVM

ICT opetuksessa
pj Timo Lankinen
Opetushallitus

Mediafoorumi
pj Kirsi
Miettinen

Laajakaista
pj. Antti Kohtala

Tekijänoikeudet
Ministerityöryhmä

E-lasku
pj Juhani Turunen
VM

Lisätietoja www.arjentietoyhteiskunta.fi

Sähköisen tunnistamisen kehittämisryhmä

- Asetettu viestintäministeri Suvi Lindénin johtaman arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunnan alle
- Mukana julkinen ja yksityinen sektori, yhteensä lähes 20 tahoa
- Aloitti työnsä syksyllä 2007

Lisätietoja http://lato.poutapilvi.fi/p4_arjenty/index.phtml?s=11

- Tavoitteena yhteisiä käytäntöjä julkiselle ja yksityiselle sektorille, jotta erilaiset tunnistamiseen liittyvät palvelut olisivat ihmisille mahdollisimman helppoja käyttää. Eri toimijoiden välistä yhteistyötä pyritään lisäämään.
- Sähköisen tunnistamisen tapojen pitää toimia joustavasti ja sujuvasti. Siksi työryhmän tehtävänä on määritellä ja varmistaa eri tunnistamistapojen yhteensopivuus ja käytettävyys.

Sähköisen tunnistamisen kehittäminen

1) Vahvan sähköisen tunnistamisen kansalliset linjaukset 15.10.2008

2) Valtioneuvoston periaatepäätös sähköisestä tunnistamisesta 5.3.2009

3) Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista (617/2009)
- tuli voimaan 1.9.2009

Peruskäsitteet

- Heikko sähköinen tunnistaminen

=>Useimmin käytettyjä käyttäjätunnus-salasanaparit

- Vahva sähköinen tunnistaminen

=>tarkoitetaan henkilön sähköistä tunnistamista perustuen vähintään kahteen seuraavista kolmesta vaihtoehdosta:

1) salasanaan tai johonkin muuhun sellaiseen mitä tunnistusvälineen haltija tietää,

2) sirukorttiin tai johonkin muuhun sellaiseen mitä tunnistusvälineen haltijalla on hallussaan tai

3) sormenjälkeen tai johonkin muuhun tunnistusvälineen haltijan yksilöivään ominaisuuteen

Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista

Tavoitteet

1) luoda toimiva kehys luotettavalle

tunnistuspalveluiden tarjonnalle Suomessa

- Erityislainsäädäntö voi nojata tunnistamislakiin

2) luoda puitteet toimiville tunnistuspalveluiden markkinoille

Suomessa

Taustana kansalliset linjaukset:

- Markkinoiden synty: tunnistusvälineiden yleiskäyttöisyys ja vapaa kilpailu
- Jako heikkoon ja vahvaan riittää
- Niin yksityisen kuin julkisenkin sektorin hankkivat tarvitsemansa tunnistusvälineet markkinoilta

Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista

Soveltamisala

- Luonnolliset henkilöt
- Yleisö ja palveluntarjoajat
- Suljetut järjestelmät eivät kuulu

Määritelmät:

- Vahva sähköinen tunnistaminen
- Tunnistuspalvelun tarjoaja
- Tunnistusväline

-
- Tunnistuspalvelun tarjoajien ilmoitus Viestintävirastolle
 - Viestintäviraston ylläpitämä julkinen rekisteri
 - Pakottavuus kuluttajasuhteissa

Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista

Oikeustoimien tekeminen

- Tunnistusvälineillä voidaan niiden ominaisuuksista riippuen tehdä myös sähköisiä allekirjoituksia ja kehittyneitä sähköisiä allekirjoituksia (4 §)
- Oikeustoimien tekeminen (5 §)
 - Pääsääntöisesti voidaan tehdä tunnistusvälineillä riippumatta siitä, voidaanko tehdä sähköisiä allekirjoituksia
 - Jos lainsäädännössä on allekirjoitusvaatimus eli muotovaatimus, silloin tarvitaan sähköinen allekirjoitus
- 18 §: Tunnistusvälineen käytön estäminen tai rajoittaminen oikeustoimien tekemiseksi

Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista

Ensitunnistaminen

- 17 §: Ensitunnistaminen

Pääsääntö: ETA-alueen viranomaisen myöntämä passi tai henkilökortti:

ja

Henkilökohtaisesti

Paitsi jos palveluntarjoajilla keskinäinen sopimus mahdollisuudesta luottaa toisen ensitunnistamiseen tai vanha asiakassuhde

Tunnistamisen kehittämissryhmän jatko

- Kansallisen, mutta kestäväen federaatiomallin laatiminen sähköisen tunnistamisen kehittämissryhmässä

Vuosien 2009 ja 2010 aikana sähköisen tunnistamisen kehittämissryhmän päätavoitteena on saada aikaan sähköisen tunnistamisen ja identiteetin hallinnan kansallinen toimintamalli. Tätä työtä varten on perustettu asiaa selvittävä erillinen työryhmä

- Organisaatioiden tunnistaminen
 - Edustaminen
 - Valtuutus
- Biometrinen tunnistaminen

Kiitos!

Aimo Maanavilja

aimo.maanavilja@elisa.fi

+3585061800

